

Нове життя почалося з того, що він зіп'явся на ноги в темряві, серед задавнених порохів.

Метал скреготів об метал; долівка здригнулася й поїхала під ногами. Від раптового струсу хлопець упав і, відштовхуючись руками й ногами, поповз задки, і чоло попри холодне повітря вкрилося крапельками поту. Він нарешті підвівся та прихилився спиною до твердої металевої стіни; якийсь час рухався уздовж неї, аж утнувся в куток. Сповз на долівку, притиснув коліна до грудей і міцно обхопив їх руками, сподіваючись, що невдовзі очі призвичаються до темряви.

Після чергового поштовху кімната рвонула вгору, достоту як старий підйомник у шахті.

Різкий скрегіт ланцюгів і коловоротів, що його можна було почути лише в цехах стародавнього заводу, наповнив приміщення, відбиваючись від стін гучною луною. Темний підйомник і далі повз угору, повільне похитування викликало нудоту; аж тут у ніс ударив запах горілого машинного мастила, і стало геть зле. Хотілося плакати, та не було сліз; залишалося тільки сидіти й чекати.

«Мене звати Томас», — подумав він.

Це... це було єдине, що він зміг згадати про своє життя.

Не вкладалося в голову, як це все можливо. Розум працював бездоганно, намагаючись тверезо оцінити ситуацію і знайти з неї вихід. Думки переповнювало знання: факти й образи, спогади й деталі навколишнього світу — як у ньому все влаштовано. Хлопець уявив сніг на деревах, пробіжку встеленою листям дорогою, смак гамбургера, місячне сяйво на травистій луці, плавання в озері, галасливу міську площу з сотнями людей, що займаються своїми справами.

Та звідки взявся він сам, як опинився в темному підйомнику, хто його батьки і хто він узагалі такий, бідолаха згадати не міг. Навіть прізвища свого не знав. У пам'яті спливали образи якихось людей, та він ніяк не міг зрозуміти, хто вони, бо замість облич бачив лише розпливчасті кольорові плями. Він марно намагався пригадати бодай одного знайомця чи фрагмент розмови.

Приміщення і далі піднімалося, погойдуючись; Томас уже не зважав на нескінченний скрегіт ланцюгів, що тягли його вгору. Спливало чимало часу. Хвилини розтягнулися в години, але точно визначити час було неможливо: кожна секунда тривала вічність. Але ж ні. Він не такий дурний. Покладаючись на інстинкти, можна було припустити, що рухається він *півгодини*.

На диво, страх здимів, наче підхоплений вітром рій мошви, і тепер його місце заступила цікавість. Надто вже кортіло зрозуміти, де він опинився і що, власне, відбувається.

З рипінням і глухим металевим бряжчанням підйомник різко загальмував, і Томаса, який сидів у кутку, наглим ривком кинуло на тверду підлогу. Зводячись на ноги, він відчув, що підйомник гойдається дедалі менше, аж остаточно завмирає. Запала тиша.

Спливла хвилина. Дві. Томас навсібіч покрутив головою, та угледів лише темряву; тоді він знову обмацав стіни, намагаючись знайти вихід, — нічого, лише холодний метал. Томас застогнав од розпачу, і луна, відбившись від стін, відгукнулася зловісним стогоном смерті. Нарешті відлуння замовкло, і знову запала тиша. Хлопець закричав, кличучи на допомогу, забив кулаками в стіни.

Нічого.

Томас позадував у куток, обхопивши плечі руками і тремтячи, і тоді страх повернувся. В грудях небезпечно гримотіло: серце мало не вискакувало, силкуючись вирватися з тіла.

— Хто-небудь... допоможіть... мені! — крикнув він, і кожне слово аж дерло горло.

Коли над головою пролунав гучний брязкіт, Томас здригнувся й хапнув ротом повітря, а тоді звів погляд угору. Стелю підйомника розтинала тонка смужка світла, яка дедалі ширшала. Низький рипучий звук привернув увагу до подвійних ступок, які хтось із натугою розсував. Після тривалого часу, проведеного в непроникній п'їтмі, яскраве світло різало очі, і хлопець відвернувся й затулив обличчя руками.

Коли ж він почув над собою звуки — голоси, — груди стиснув страх.

— Глянь-но на цього шлапака.

— Скільки йому років?

— Чисто дрист у футболці.

— Сам ти дрист, гнилоголовий.

— Чувак, у когось *ноги* смердять!

— Сподіваюся, тобі сподобалася подорож в один кінець, зелений.

— Назад квитка не буде, братан.

Томаса накрила хвиля розгубленості й паніки. Дивні голоси відлунювали в голові, деякі слова він чув уперше, інші здавалися віддалено знайомими. Примружившись, він звів голову до світла, щоб зрозуміти, хто говорить. Спершу Томас зміг розгледіти лише нечіткі рухомі силуети, та невдовзі вони набули людських форм: над люком у стелі підйомника схилилися люди і, дивлячись згори вниз, тицяли в хлопця пальцями.

А тоді, наче об'єктив фотокамери сфокусувався, обличчя набули різкості. То були хлопці різного віку. Томас і сам до ладу не знав, що очікував побачити, однак чомусь здивувався. То були звичайні підлітки. Діти. Страх трохи відступив, хоча серце і далі шалено калатало.

Хтось скинув униз мотузку з великою петлею на кінці. Томас завагався, потім ступив у петлю правою ногою, міцно вхопився за мотузку, і його одразу ж потягли до неба. До нього потягнулися руки, безліч рук, вчепилися в одяг і смикнули вгору. Світ, здавалося, закрутився, навколо кружляли розмиті людські обличчя, світло, яскраві барви довкілля. Від надміру емоцій звело живіт і знудило; хотілося кричати і плакати. Гул голосів ущух, а Томасу допомогли перебраться через гострий край темного підйомника. А промовлених слів, Томас знав, він ніколи не забуде.

— Приємно познайомитися, шлапак, — мовив якийсь хлопець. — Ласкаво просимо до Глейду.

2

Руки, допомагаючи, зусібч підтримували Томаса, аж він на-
решті спромігся стати рівно; зі штанів і сорочки йому об-
трусили пил. Засліплений яскравим світлом, він хитнувся. Він
згоряв од цікавості, але слабкість досі не дозволяла до ладу
роздивитися довкілля. Присутні мовчки спостерігали, як він
мотає головою, намагаючись увібрати все, що бачить.

Томас повільно розвернувся, і між дітей, які витріщалися
на нього, прокотилися смішки; хтось тицьнув Томаса пальцем
у ребра. Тут було щонайменше з півсотні дітей у брудному
пропітнілому одязі, так наче вони тяжко працювали, різних за
статурою, віком і національністю, з волоссям різної довжини.
Томас безтямно роздивлявся то підлітків, то краєвид незви-
чайного місця, в якому опинився.

Вони стояли в центрі величезного майдану завбільшки з
кілька футбольних полів, оточеному чотирма височенними сі-
римими мурами, подекуди густо в'юнився плющ. Мур, не менше
як кількасот футів заввишки, утворював ідеальний квадрат, й
посередині кожної з його сторін з'яв проход до самої гори, що
вів, як звідси здалося Томасові, в якісь ходи і довгі коридори.

— Гляньте на зелепуша, — пролунав рипучий голос; Томас
не бачив, хто це сказав. — Йому так припала до душі нова
землянка, що він собі зараз гнилі в'язи скрутить.

Кілька хлопців засміялися.

— Стули пельку, Галлі! — озвався грубший голос.

Томас знову перевів погляд на дюжину незнайомців,
які його обступили. Він міг уявити, який зараз має вигляд:
почувався-бо так, наче його наркотиками накачали. Високий
білявий хлопець із квадратною щелепою хмикнув, байдуже
дивлячись на нього. Інший, дебелий, дивився на Томаса кру-
глими від подиву очима, нервово переминаючись із ноги на
ногу. Ще один, кремезний м'язистий хлопець з азіатською
зовнішністю і високо закасаними рукавами, аж видно було
біцепси, також уважно вивчав Томаса. А темношкірий, той,
який привітав Томаса, спохмурнів. Решта витріщалися.

— Де я? — запитав Томас — і здивувався, вперше на його
короткій пам'яті почувши власний голос. Звучав голос якось
не так: хлопець очікував нижчого тембру.

— У кепській місцині, — відповів темношкірий. — Роз-
слабся.

— Хто буде його наглядачем? — хтось гукнув з натовпу.

— Я ж казав тобі, гнилоголовий, — озвався пронизливий
голос, — це ж дрисст, от і стане помийником — без сумніву.

Натовп вибухнув дружним реготом, наче хлопців досі не
чули нічого кумеднішого.

Од великої кількості незрозумілих слів Томас геть розгу-
бився. *Шлапак. Дрисст. Наглядач. Помийник.* Слова вилітали
у хлопців з такою легкістю, що здавалося дивним, чому Томас
їх не розуміє. Напевно, через втрату пам'яті він забув частину
словникового запасу, а це страшенно дезорієнтувало.

Різні почуття вирували у ньому, борючись за першість. За-
мішання. Цікавість. Паніка. Страх. Та гору взяла безвихідь, так
наче світ для нього закінчився: його стерли з пам'яті й замінили
чимось жахливим. Хотілося дати драла і сховатися від людей.

— ...та навіть у такому разі, закладаюся на свою печінку, —
долинув той самий рипучий голос. Томас досі не бачив облич-
чя мовця.

— Стули пельку, кажу! — гаркнув темношкірий хлопець. —
Ще слово — і наступну перерву буде скорочено наполовину!

Мабуть, це ватажок, збагнув Томас. Витрішки незнайомців драгували його, і він зосередився на огляді місця, яке хлопець назвав Глейдом.

Майдан був вимощений величезними кам'яними блоками, з тріщин і стиків яких стриміли пучки гінкої трави і бур'яну. В одному кутку розташувалася дивна на вигляд стара дерев'яна споруда, що разюче контрастувала з сірим муром. Будівлю оточували кілька дерев, що корінням, як вузлуватими руками, чіплялися за кам'яний підмурок. В іншому кутку прозирав город — Томасові вдалося розглядіти кукурудзу, помідори, фруктові дерева.

На тому боці майдану розташувалися дощаті загони для овець, корів і свиней. Нарешті, четвертий кут приховували зарості дерев; найближчі були хирявими — здавалося, що вони от-от засохнуть. Було дуже ясно, однак сонця на блакитному і безхмарному небі Томас не побачив. Неможливо було визначити ані сторін світу, ані часу за тінями, що їх мали відкидати мури. Зараз міг бути як ранній ранок, так і пізній вечір. Томас глибоко вдихнув, силкуючись заспокоїтися, і вловив цілий букет запахів: свіжозораного ґрунту, гною, глиці, чогось гнилого і чогось ароматного. Чомусь він був певен, що саме так пахне ферма.

Томас знову подивився на людей, що поневолити його: попри зніяковіння, йому страх як хотілося засипати їх питаннями. «Поневолювачі, — подумав він. А тоді: — І чому це слово спливало в пам'яті?» Він вдивлявся в обличчя, намагаючись оцінити, з ким має справу. Очі одного з хлопців палахкотіли неприхованою ненавистю, і Томас мимоволі зіщулювався. У хлопця був настільки лихий вигляд, що Томас зовсім не здивувався б, коли б той просто зараз напав на нього з ножом. Чорний чуб упав хлопцеві на очі, й він відкинув його назад різким рухом голови, після чого розвернувся і попрямував до масної металевої жердини коло дерев'яної лавиці. На вершечок жердини поповз різнобарвний прапор і мляво повис у нерухомому повітрі, тож малюнку роздивитися було неможливо.

Збентежений Томас спостерігав, як хлопець, піднявши прапор, повернувся і сів на лавицю. Томас швидко відвів очі.

Зненацька ватажок гурту, на вигляд сімнадцятирічний хлопець, ступив крок вперед. На ньому була доволі звична одежина: чорна футболка, джинси й кросівки, на руці красувався електронний годинник. Дивно було бачити людину, вбрану в такий пересічний одяг, адже Томас чомусь вирішив, що кожен тут мусить носити щось на кшталт тюремної роби. Волосся темношкірого було коротко підстрижене, а обличчя — ретельно виголене. В його зовнішності не було нічого загрозливого, хіба незмінний сердитий погляд.

— Це довга історія, шлапак, — промовив хлопець. — Помаленьку ти все дізнаєшся — завтра я візьму тебе на екскурсію. А доти... постарайся нічого не зламати. Я — Альбі, — простягнув він руку. Чекав на потиск.

Томас на потиск не відповів. Інстинктивно він одвернувся від Альбі, мовчки побрів до найближчого дерева і сів під ним, прихилившись спиною до шорсткого стовбура. На нього знову накотив майже нестерпний страх, та він глибоко вдихнув і спробував подолати паніку. Просто змиритися. «Якщо підасися страху, то вже не зможеш нічого з'ясувати».

— Так розкажи, — мовив Томас тремтячим голосом. — Розкажи мені довгу історію!

Альбі озирнувся на приятелів, закотивши очі, і Томас знову обвів поглядом натовп. Він не помилився — тут було п'ятдесят-шістдесят хлопців різного віку: були ще зовсім діти, були й старші підлітки, як Альбі. Той видавався одним з найстарших. І раптом Томас із жахом збагнув, що зовсім не пам'ятає, скільки років йому самому.

— Я серйозно, — запитав він, вже не приховуючи страху. — Де я?

Альбі підійшов до Томаса і сів навпроти, схрестивши ноги; за ним наблизилася й інші хлопці, збившись позаду. Всім кортіло бачити мовців краще, тому підлітки штовхалися і витягали голови.

— Коли тобі не страшно, — почав Альбі, — це означає, що ти не нормальна людина, а псих. Поводитимешся не як усі — скину зі Стрімчака.